

491

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 22 listopada 1990 r.

w sprawie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do sędziów sądów wojskowych.

Na podstawie art. 46 ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 23, poz. 166 i z 1989 r. Nr 73, poz. 436) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa organizację i sposób wyboru Sądu Dyscyplinarnego dla Sędziów Sądów Wojskowych, zwanego dalej „Sądem Dyscyplinarnym”, tryb postępowania dyscyplinarnego oraz udzielanie zezwoleń na wszczęcie postępowania karnego przeciwko sędziemu sądu wojskowego.

§ 2. Przed Sądem Dyscyplinarnym ponoszą odpowiedzialność:

- 1) sędziowie sądów wojskowych — za przewinienia dyscyplinarne określone w art. 36 § 2 ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 23, poz. 166 i z 1989 r. Nr 73, poz. 436), zwanej dalej „ustawą”, oraz za wykroczenia,
- 2) asesorowie — za przewinienia dyscyplinarne, o których mowa w pkt 1, oraz za wykroczenia — popełnione podczas lub w związku z sprawowaniem obowiązków sędziego.

Rozdział 2

Organizacja i sposób wyboru Sądu Dyscyplinarnego

§ 3. 1. Sąd Dyscyplinarny działa w siedzibie Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, zwanej dalej „Izbą Wojskową”, która zapewnia obsługę administracyjną Sądu.

2. Sąd Dyscyplinarny może orzekać na sesji wyjazdowej w sądzie wojskowym, na którego obszarze właściwości obwiniony zajmuje stanowisko sędziego. Zarządzenie w tej sprawie wydaje przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego.

§ 4. Wyboru członków Sądu Dyscyplinarnego dokonuje się w okresie czterech lat zgromadzenie sędziów sądów wojskowych, zwane dalej „zgromadzeniem sędziów”.

§ 5. 1. Prezes Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, zwany dalej „Prezesem Izby Wojskowej”, zwołuje zgromadzenie sędziów dla dokonania wyboru członków Sądu Dyscyplinarnego i przewodniczy temu zgromadzeniu.

2. Zgromadzenie sędziów wybiera trzyosobową komisję dla przeprowadzenia i ustalenia wyników wyborów.

§ 6. 1. Przewodniczący zgromadzenia sędziów ma prawo przedstawić dwunastu kandydatów do Sądu Dyscyplinarnego spośród sędziów wojskowych.

2. Członkom zgromadzenia sędziów przysługuje prawo zgłaszania spośród siebie innych kandydatów w liczbie ustalonej przez to zgromadzenie.

§ 7. 1. Wyboru Sądu Dyscyplinarnego dokonuje się w głosowaniu jawnym. Jednakże na żądanie chociażby jednego z obecnych członków zgromadzenia sędziów głosowanie jest tajne.

2. Do ważności wyboru wymagana jest obecność co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby członków zgromadzenia sędziów.

§ 8. 1. Za wybranych uważa się tych spośród kandydatów, którzy otrzymali największą liczbę głosów, nie mniej jednak niż połowę głosów ważnie oddanych.

2. Przewodniczącym Sądu Dyscyplinarnego zostaje kandydat, który otrzymał najwięcej głosów, a zastępcą przewodniczącego — który otrzymał następną z kolei liczbę głosów.

3. W razie równości głosów, decyduje głos przewodniczącego zgromadzenia sędziów oddany jawnie.

§ 9. 1. Z wyborów komisja sporządza protokół.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, podpisują przewodniczący zgromadzenia sędziów i członkowie komisji.

§ 10. W razie zdekompilowania w czasie kadencji składu Sądu Dyscyplinarnego, utrudniającego normalne jego funkcjonowanie, Prezes Izby Wojskowej zarządza przeprowadzenie wyborów uzupełniających na okres do końca kadencji.

Rozdział 3

Tryb postępowania dyscyplinarnego

§ 11. 1. Szef sądu wojskowego zawiadamia Prezesa Izby Wojskowej o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego albo wykroczenia określonego w § 2 przez sędziego wojskowego lub asesora podległego sądu.

2. Prezes Izby Wojskowej, po powzięciu wiadomości, o której mowa w ust. 1, przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 12. 1. Rzecznik dyscyplinarny prowadzi postępowanie wyjaśniające.

2. Postępowanie, o którym mowa w ust. 1, ma na celu wstępne wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu oraz zgromadzenie i utrwalenie dowodów dla Sądu Dyscyplinarnego.

3. Rzecznik dyscyplinarny przyjmuje od obwinionego i jego obrońcy wyjaśnienia i wnioski oraz zaznacza ich z przedstawionymi zarzutami i materiałami postępowania wyjaśniającego.

4. Postępowanie wyjaśniające powinno być ukończone w ciągu dwóch tygodni od jego wszczęcia. Prezes Izby Wojskowej może je przedłużyć na dalszy czas oznaczony.

§ 13. 1. W zależności od wyników przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny przedstawia Prezesowi Izby Wojskowej wniosek o:

- 1) wszczęcie postępowania przed Sądem Dyscyplinarnym,
- 2) niewszczęcie postępowania przed Sądem Dyscyplinarnym albo
- 3) wymierzenie obwinionemu kary upomnienia przez przełożonego w trybie art. 40 ustawy.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa Izby Wojskowej.

3. W wypadku zatwierdzenia wniosku, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1 — rzecznik dyscyplinarny kieruje do Sądu Dyscyplinarnego wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego,
- 2) w ust. 1 pkt 3 — rzecznik dyscyplinarny kieruje do właściwego przełożonego wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej.

§ 14. Jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 42 § 1 ustawy, Prezes Izby Wojskowej może wystąpić do Sądu Dyscyplinarnego z wnioskiem o zawieszenie obwinionego w czynnościach sędziego (asesora).

§ 15. Po otrzymaniu wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo odwołania ukaranego karą upomnienia w wypadku określonym w art. 40 ustawy, przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego wyznacza skład orzekający i jego przewodniczącego oraz protokolanta spośród członków tego Sądu, jak również wyznacza termin posiedzenia Sądu w ciągu siedmiu dni od daty ich wpływu, a także miejsce tego posiedzenia.

§ 16. 1. Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu:

- 1) ocenia zasadność wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego,
- 2) rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 14, albo z urzędu ocenia zasadność zastosowania art. 42 § 1 ustawy.

2. Jeżeli dane zgromadzone w sprawie zawierają dostateczne podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, Sąd Dyscyplinarny wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Postanowienie to zawiera wskazanie obwinionego oraz dokładne określenie zarzucanego mu czynu.

3. Sąd Dyscyplinarny wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli dane zgromadzone w sprawie nie zawierają dostatecznych podstaw do przedstawienia obwinionemu zarzutów albo zachodzą okoliczności wyłączające postępowanie.

4. Przed wydaniem postanowień, o których mowa w ust. 2 i 3, Sąd Dyscyplinarny może zarządzić uzupełnienie postępowania przez sędziego Sądu Dyscyplinarnego, wyznaczonego ze składu orzekającego.

§ 17. 1. Jeżeli Sąd Dyscyplinarny uzna na posiedzeniu, że zachodzą przesłanki określone w art. 42 § 1 ustawy, wydaje postanowienie o zawieszeniu obwinionego w czynnościach sędziego (asesora).

2. W wypadku, o którym mowa w § 14, o odmowie uwzględnienia wniosku Sąd Dyscyplinarny orzeka postanowieniem.

3. O uchyleniu zawieszenia obwinionego w czynnościach sędziego (asesora) Sąd Dyscyplinarny orzeka postanowieniem.

4. Sąd Dyscyplinarny wydaje postanowienia, o których mowa w ust. 1—3, po wysłuchaniu obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego.

§ 18. 1. Sąd Dyscyplinarny, odmawiając wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, może wystąpić do właściwego przełożonego o wymierzenie obwinionemu kary upomnienia w trybie art. 40 ustawy.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ukarany złoży odwołanie do Sądu Dyscyplinarnego, Sąd wszczyna postępowanie dyscyplinarne.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli rozpoznanie sprawy na posiedzeniu było następstwem odwołania złożonego przez ukaranego karą upomnienia w trybie art. 40 ustawy.

§ 19. 1. Do postanowień, o których mowa w § 16 ust. 3 i § 17, sporządza się uzasadnienie na piśmie.

2. Postanowienia, o których mowa w § 16 ust. 2 i 3 oraz § 17, doręcza się obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu. W wypadkach określonych w ust. 1 postanowienia doręcza się wraz z uzasadnieniem.

3. Prawomocne postanowienia, o których mowa w § 17, doręcza się również szefowi właściwego sądu wojskowego.

§ 20. 1. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do Izby Wojskowej.

2. Na postanowienie o zawieszeniu w czynnościach sędziego (asesora) obwinionemu przysługuje zażalenie do Izby Wojskowej.

3. Na postanowienie o odmowie i uchyleniu zawieszenia w czynnościach sędziego (asesora) rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do Izby Wojskowej.

4. Zażalenia, o których mowa w ust. 1—3, wnosi się w terminie siedmiu dni od daty doręczenia stosownego postanowienia.

5. Wniesienie zażaleń, o których mowa w ust. 2 i 3, nie wstrzymuje wykonania stosownych postanowień.

6. Izba Wojskowa rozpoznaje zażalenia, o których mowa w ust. 1—3, na posiedzeniu w terminie siedmiu dni od daty ich wpływu do Izby.

§ 21. 1. Jeżeli miejsce pobytu obwinionego nie jest znane, Sąd Dyscyplinarny wyznacza do obrony praw obwinionego obrońcę z urzędu spośród sędziów sądów wojskowych, chyba że obwiniony sam ustanowił już obrońcę.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, wszelkie pisma doręcza się obrońcy obwinionego, a sprawę rozpoznaje się pod nieobecność obwinionego.

§ 22. 1. Po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego wyznacza termin i miejsce rozprawy, zawiadamia o tym rzecznika dyscyplinarnego oraz obwinionego i jego obrońcę, a także wzywa na rozprawę powołanych świadków i biegłych.

2. Pomiędzy wydaniem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego a terminem rozprawy nie powinno upłynąć więcej niż trzy tygodnie; postępowanie w pierwszej instancji powinno być zakończone w ciągu ośmiu tygodni.

3. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

4. Na rozprawie, oprócz osób biorących udział w sprawie, mogą być obecni tylko sędziowie Izby Wojskowej oraz sędziowie sądów wojskowych i asesorowie w tych sądach, z wyjątkiem podwładnych obwinionego i młodszych stopniem.

§ 23. 1. Jeżeli wyjaśnienia obwinionego, który na rozprawie przyznaje się do winy, nie budzą wątpliwości, Sąd Dyscyplinarny, ze zgodą obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego, może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je tylko częściowo.

2. Jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, obwinionemu należałoby zarzucić inny czyn niż opisany w postanowieniu o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego albo oprócz niego również inny czyn, Sąd Dyscyplinarny może za zgodą obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego rozpoznać nowy zarzut na tej samej rozprawie. W razie braku zgody, Sąd Dyscyplinarny przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 24. 1. Sąd Dyscyplinarny wydaje wyrok:

- 1) uznający obwinionego winnym zarzuconego mu czynu w całości lub części i wymierzający mu karę dyscyplinarną określoną w art. 39 § 1 ustawy,
- 2) uniewinniający obwinionego od postawionych mu zarzutów albo
- 3) umarzający postępowanie dyscyplinarne.

2. W razie jednoczesnego orzeczenia kar dyscyplinarnych za kilka przewinień lub wykroczeń, wymierza się jako karę łączną najsurowszą z wymierzonych kar.

3. Uzasadnienie wyroku sporządza się na piśmie w ciągu siedmiu dni od daty ogłoszenia wyroku oraz doręcza się wraz z wyrokiem obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 25. 1. W razie wydania wyroku wymierzającego karę dyscyplinarną, w wypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1, ukarany może w terminie czternastu dni od daty powzięcia wiadomości o wyroku zażądać przeprowadzenia rozprawy. Wydany wyrok traci moc z chwilą stawienia się obwinionego na rozprawę.

2. Sprawę rozpoznaje Sąd Dyscyplinarny, choćby wyrok sądu odwoławczego był prawomocny.

§ 26. 1. Od wyroku Sądu Dyscyplinarnego przysługuje obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu rewizja do Izby Wojskowej w terminie siedmiu dni od daty doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem.

2. Sąd odwoławczy na posiedzeniu:

- 1) pozostawia rewizję bez rozpoznania w razie wniesienia jej po upływie terminu lub przez osobę nieuprawnioną,
- 2) kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie i wyznacza jej termin albo
- 3) umarza postępowanie dyscyplinarne.

3. Sąd odwoławczy może zlecić uzupełnienie materiału dowodowego przez sędziego Sądu Dyscyplinarnego.

4. Sąd odwoławczy orzeka wyrokiem o utrzymaniu w mocy lub zmianie wyroku Sądu Dyscyplinarnego.

5. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed Sądem Dyscyplinarnym, z tym że rewizja powinna być rozpoznana w terminie siedmiu dni od daty jej wpływu do sądu odwoławczego.

§ 27. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być wykonana niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku.

2. Kary upomnienia, nagany i surowej nagany uważa się za wykonane z chwilą uprawomocnienia się wyroku. Wykonanie pozostałych kar należy do kompetencji właściwych organów.

3. Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego przesyła właściwemu organowi oraz Prezesowi Izby Wojskowej i szefowi właściwego sądu wojskowego prawomocny wyrok.

4. Wymierzoną karę dyscyplinarną wpisuje się do akt osobowych ukaranego i dołącza się do nich odpis prawomocnego wyroku wymierzającego tę karę.

§ 28. Rewizję nadzwyczajną rozpoznaje Izba Wojskowa w składzie pięciu sędziów.

§ 29. Publikowanie informacji o postępowaniu dyscyplinarnym oraz o wydanych w nim orzeczeniach następuje na zasadach określonych dla postępowania sądowego w art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. — Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187 i z 1990 r. Nr 29, poz. 173). Prawomocne orzeczenie dyscyplinarne można podać do wiadomości publicznej tylko za zezwoleniem przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego.

Rozdział 4

Udzielanie zezwoleń na wszczęcie postępowania karnego przeciwko sędziemu sądu wojskowego

§ 30. 1. Z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na wszczęcie postępowania karnego przeciwko sędziemu sądu wojskowego występuje do Sądu Dyscyplinarnego właściwy prokurator.

2. Zezwolenie na wszczęcie postępowania karnego może być wydane przez Sąd Dyscyplinarny również z urzędu w toku postępowania dyscyplinarnego, jeżeli na rozprawie okaże się, że czyn zarzucony obwinionemu zawiera znamiona przestępstwa. Nie wstrzymuje to biegu postępowania dyscyplinarnego.

§ 31. 1. Wniosek, o którym mowa w § 30, rozpoznaje niezwłocznie Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu w składzie trzech sędziów.

2. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w § 30, przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego wyznacza skład orzekający, protokolanta spośród członków tego Sądu oraz termin posiedzenia, a także wzywa na posiedzenie sędziego, przeciwko któremu ma być wszczęte postępowanie karne, oraz zawiadamia o posiedzeniu prokuratora wojskowego i rzecznika dyscyplinarnego.

§ 32. 1. W posiedzeniu bierze udział prokurator wojskowy wyznaczony przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego. Jeżeli przeciwko sędziemu toczy się równocześnie postępowanie dyscyplinarne, w posiedzeniu bierze udział również rzecznik dyscyplinarny.

2. Sąd Dyscyplinarny wysłuchuje na posiedzeniu prokuratora i sędziego oraz może wysłuchać rzecznika dyscyplinarnego.

3. Nie usprawiedliwione niestawienie obwinionego sędziego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 33. Z przebiegu posiedzenia spisuje się protokół, który podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

§ 34. 1. O zezwoleniu i odmowie zezwolenia na wszczęcie postępowania karnego Sąd Dyscyplinarny orzeka postanowieniem.

2. Wydając postanowienie zezwalające na wszczęcie postępowania karnego, Sąd Dyscyplinarny z urzędu rozstrzyga o zawieszeniu sędziego w czynnościach. Przepisy § 17 ust. 1 i 4 oraz § 20 ust. 2—6 stosuje się odpowiednio.

3. Uzasadnienie postanowienia sporządza się na piśmie wraz z sentencją postanowienia.

4. Postanowienie wraz z uzasadnieniem doręcza się prokuratorowi, sędziemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 35. 1. Na postanowienie zezwalające na wszczęcie postępowania karnego przysługuje sędziemu zażalenie do Izby Wojskowej w terminie siedmiu dni od daty doręczenia postanowienia.

2. Zażalenia, o których mowa w ust. 1, oraz zażalenia na postanowienia odmawiające zezwolenia na wszczęcie postępowania karnego Izba Wojskowa rozpoznaje na posiedzeniu w składzie trzech sędziów w terminie siedmiu dni od daty ich wpływu do Izby.

3. Przepisy § 32 ust. 3 oraz § 33 i 34 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 36. Czynności członków Sądu Dyscyplinarnego, rzecznika dyscyplinarnego, obrońcy oraz protokolanta są czynnościami służbowymi.

§ 37. 1. Żołnierze i pracownicy wojska, wezwani w charakterze świadków lub biegłych albo powołani do współdziałania w postępowaniu dyscyplinarnym poza miejscowością stanowiącą miejsce stacjonowania jednostki wojskowej (siedzibę zakładu pracy), otrzymują należności przewidziane w przepisach wojskowych o należnościach za podróże służbowe.

2. Osoby nie wymienione w ust. 1, wezwane w charakterze świadków lub biegłych albo powołane do współdziałania w postępowaniu dyscyplinarnym, otrzymują należności przewidziane w przepisach o należnościach świadków, biegłych i innych osób w postępowaniu karnym.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do obwinionego, jeżeli postępowanie przed Sądem Dyscyplinarnym nie zostało wszczęte albo obwiniony został uniewinniony lub postępowanie zostało umorzone.

§ 38. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi ukarany, a w wypadkach określonych w Kodeksie postępowania karnego — Skarb Państwa.

§ 39. Przepisy § 36—38 stosuje się odpowiednio w sprawach o zezwolenie na wszczęcie postępowania karnego przeciwko sędziemu sądu wojskowego.

§ 40. 1. Jeżeli obwiniony w czasie trwania postępowania dyscyplinarnego został zwolniony ze służby sędziowskiej, postępowanie toczy się dalej.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli obwiniony podjął pracę w urzędzie państwowym albo jako adwokat lub radca prawny, przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego przesyła prawomocny wyrok odpowiednio kierownikowi tego urzędu, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych, chyba że nastąpiło zatarcie ukarania.

§ 41. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia sprawy w danej instancji.

§ 42. Traci moc uchwała Rady Państwa z dnia 6 lipca 1972 r. w sprawie Sądu Dyscyplinarnego dla Sędziów Sądów Wojskowych (Monitor Polski Nr 37, poz. 206).

§ 43. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.